

Zabezpečení vysoké bojové pohotovosti v ČSLA — hlavní úkol výcvikového roku 1980-1981

V souladu se strategií „pružné reakce“ a strategicko-operačního principu „přední obrany“ se ozbrojené síly NATO připravují k vedení rozhodné útočné bojové činnosti, která má v krátké době přenést ozbrojený zápas mimo území NSR a rozhodnout o výsledku v krátké intenzivní válce. Ke splnění tohoto zámyslu přijímá velení NATO řadu opatření ke zvýhodnění svého vojenského poměru sil. Patří mezi ně nová koncepte jaderných sil, posilování konvenčních sil, vytvoření jednotného systému bojové pohotovosti apod.

Nová koncepte jaderných sil má do roku 1985 vytvořit integrovaný palebný systém, schopný účinně působit i do hloubky území Sovětského svazu. Mezi jeho hlavní prostředky mají patřit řízené střely Pershing-2, střely s plochou dráhou letu, neutronové zbraně a již existující jaderné prostředky, které mají projít rozsáhlou modernizací.

U konvenčních zbraní má dojít ke zvýšení jejich palebné síly a mobility přechodem k nejmodernějším zbraňovým systémům. V souhrnu mají bojové možnosti pozemního vojska hlavních států NATO v polovině osmdesátých let vzrůst ve srovnání s rokem 1978 na Středoevropském válčišti o více než 30 %. Vojenské letectvo dostane novou techniku, což umožní zvýšit bojové možnosti taktického letectva 1,5krát. Po zavedení nových prostředků do systému PVO NATO se zvýší jeho účinnost při ničení vzdušných cílů téměř dvojnásobně. Celkově můžeme v pás-

mu proti ČSSR očekávat vzrůst bojové síly vojsk NATO o 30–60 %.

Jednotný systém bojové pohotovosti předpokládá přijímat společná politicko-ekonomická a vojenská opatření v rámci celé aliance. Téměř všechny svazky a útvary, určené pro NATO a dislokované na území NSR, jsou zařazeny do stupně bojové pohotovosti s lhůtou použitelnosti do 48 hodin. Ostatní svazky a útvary, předurčené k posílení uskupení ozbrojených sil na evropském válčišti, do stupně použitelnosti od 2 do 30 dnů. Pohotovost svazků, zařazených do jednotlivých kategorií, je každoročně prověřována a podle výsledků prověrek může se jejich zařazení dočasně měnit.

Významnou úlohu v systému bojové pohotovosti ozbrojených sil NATO mají tzv. „hotovostní síly“, trvale udržované v plné bojové pohotovosti k úderu od 5 do 30 minut. Hotovostní síly, které tvoří 25 % RS Pershing, 15 % letounů nosičů, 11 % stíhacích letounů a 25 % PLRS Hawk a Nike Hercules zabezpečují možnost zahájení bojové činnosti ve velmi krátkých časových lhůtách.

Trvalé zvyšování a zdokonalování bojové pohotovosti zabezpečují časté prověrky štábů a vojsk. Kromě speciálních nácviků bojové pohotovosti každé cvičení (velitelsko-štábní i s vojsky) od stupně brigády začíná uváděním do bojové pohotovosti. Podle platných norem opustí jednotky a útvary stálé posádky do 30 minut s 50 % osob a materiálu a do 2 hodin

se má v prostorech po vyhlášení poplach soustředit 60 až 85 % příslušníků jednotek. Plnou bojovou pohotovost s mírovými počty mají dosáhnout za 6 až 12 hodin.

Převádění ozbrojených sil NATO na válečný stav zahrnuje uvedení vojsk do bojové pohotovosti, doplnění na válečné počty, hlavní mobilizační opatření a příslušné síly ze zámoří. Podle poznatků ze cvičení, na kterých jsou tyto otázky komplexně procvičovány, se předpokládá doplnit pravidelné síly na válečné počty do 3 dnů a splnit hlavní mobilizační opatření do 10 dnů. Příslušné útvarů a svazků ze zámoří se plánuje do 10 až 20 dnů. Celková doba, potřebná pro splnění hlavních opatření k převedení ozbrojených sil na válečný stav, nepřesahuje obvykle 10 dnů.

Vysoký stupeň bojové pohotovosti a systém převádění ozbrojených sil na válečný stav umožňuje velení NATO přijímat jednotná politická, vojenská i ekonomická opatření v rámci celé aliance v souladu s konkrétní vojenskopolitickou situací.

Opatření NATO ke zvyšování ofenzivního charakteru svých ozbrojených sil ukazují jejich snahu získat dlouhodobý předstih ve všech směrech vojenské výstavby, změnit vojenský poměr sil a vytvořit si podmínky pro úspěšné vedení ozbrojeného zápasu se zeměmi Varšavské smlouvy.

Z těchto skutečností vyplývá, že možnost nenadálého napadení ČSSR vojsky NATO není vyloučena. Proto věnuje velení ČSLA trvalou pozornost vysoké bojové pohotovosti ČSLA.

Důležitou podmínkou pro zabezpečení vysoké bojové pohotovosti je, aby velitelský sbor pochopil změnu kvality obsahu bojové pohotovosti, která vyplývá z nových zásad, a této nové kvalitě přizpůsobil metody a formy praktické realizace jednotlivých stupňů bojové pohotovosti u vojsk. Na všech stupních velení je třeba prosadit znalost a pravidelné upřesňování zpracované dokumentace bojové pohotovosti.

Dále je třeba dosáhnout toho, aby všichni velitelé a štáby na základě znalosti bojové pohotovosti osobně se podíleli na zpracování dokumentů bojové pohotovosti svého štábu i přímo podřízených útvarů a jednotek, neustále aktualizovali a doplňovali své osobní metodiky práce a pomůcky, potřebné pro řízení uvádění podřízených útvarů a jednotek do příslušných stupňů bojové pohotovosti. Kromě toho jejich důležitou povinností je neustále prověřovat realnost základních propočtů plnění složitých úkolů jednotlivých

stupňů bojové pohotovosti a předkládat nadřízeným stupňům velení návrhy na řešení vzniklých problémů a k dalšímu zvýšení bojeschopnosti, reálně hodnotit, jak opatření jednotlivých stupňů bojové pohotovosti ovlivňují celkové zvyšování bojové pohotovosti podřízených útvarů a jednotek. Aby byli velitelé a štáby schopni plnit tyto úkoly, musí konkrétně znát vlastní situaci do všech podrobností, umět konfrontovat síly a bojové možnosti vlastních vojsk se silami a možnostmi nepřítelů.

Zásadní význam pro komplexní zabezpečení úkolů bojové pohotovosti ve stanovených prostorech a časech má bojové rozdělení. Na jednotlivých stupních, zvláště pak v útvarech, musí být každému vykonavateli jasné, který úkol, kde, v které době a jakým způsobem bude plnit. Jestliže u útvarů a v jednotkách je hlavním cílem této činnosti zabezpečit rychlé a organizované opouštění míst stálé dislokace, štáby by měly maximální pozornost věnovat zabezpečení velení a řízení činnosti podřízených vojsk při jejich uvádění do bojové pohotovosti.

Významným požadavkem zůstává zkracování časových lhůt. Jeho realizace předpokládá nespokojovat se s dosaženými výsledky a hledat neustále cesty, jak časové normy postupně zkracovat. Značné možnosti poskytuje využití rezerv sladěním opatření bojové pohotovosti s technickými a materiálovými možnostmi k využívání prostředků automatizace a mechanizace, k organizaci a zabezpečení uvádění vojsk a vojáků z povolání k výkonu služby dozorcích orgánů a ke kvalitě metodických nácviků. Především nadřízené štáby mají možnost objektivně posoudit, zda jsou časové normy diferencovány podle charakteru úkolů velitelství, útvaru nebo jednotky a zda nejsou vytvářeny neodůvodněné časové rezervy.

Z požadavku zkracování časových lhůt při uvádění štábů a vojsk do jednotlivých stupňů bojové pohotovosti vyplývá nezbytnost prověřit realnost důležitých časových norem z hlediska efektivního využití všech sil a prostředků. Podle konkrétních podmínek můžeme hledat další možnosti zkrácení především při vyvážení materiálu ze skladů. Jeho promyšlené uskladnění, využití mechanizačních prostředků k nakládání, zřizování většího počtu výjezdů, vysoká organizovanost činnosti zainteresovaných osob, to vše vytváří reálné předpoklady pro zrychlení činnosti.

Ke zjištění a odstranění časových rezerv mohou přispět rovněž metodiky činnosti, zpracované v jednotlivých družích vojsk pro období dosahování pohotovosti v prostorech soustředění se zaměřením

na přípravu bojové techniky a zbraní k vedení bojové činnosti.

Je nutné mít neustále na zřeteli, že celkové zkrácení lhůt bojové pohotovosti můžeme dosahovat především zkrácováním dílčích norem. Proto nemůžeme podceňovat či odmítat jakékoli dílčí zkrácení i když se okamžitě neprojeví na konečném výsledku.

Vzhledem k rostoucímu významu zdokonalování uvědomování vojsk a vojáků z povolání je nezbytné věnovat pozornost širšímu využití technických prostředků k plnění tohoto úkolu, především rádia. Požadavek spolehlivého zabezpečení uvědomování nás nutí k hledání většího počtu cest, po kterých by signály spolehlivě pronikaly k vykonavatelům i v případě přerušení spojení na určitých směrech. Současně se zabezpečením centralizovaného způsobu uvědomování narůstají u hlavních svazů a svazků požadavky na zabezpečování uvědomování po linii přímé podřízenosti.

Rozhodující podmínkou rychlého vyvedení vojsk z posádek je vysoká organizovanost veškeré činnosti vojsk v ubytovacích prostorech, v parku, i ve skladech. V této činnosti nemůžeme připustit sebelepší živelnost, neboť každá změna činnosti jedné jednotky může narušit činnost další jednotky, někdy i celého útvaru. Nemělo by se proto stávat, aby připravené jednotky vyčkávaly bezdůvodně s výjezdem z kasáren. Přesné dodržení časových lhůt výjezdu z kasáren je zvláště důležité ve velkých posádkách, kde je obvykle propustnost komunikační sítě malá a každé zdržení jedné jednotky ohrožuje splnění norem všech útvarů v posádce. V takových případech je výhodné, aby nadřízený velitel stanovil přesně pořadí vyváděných jednotek a reálnou, závaznou časovou normu ověřenou metodickými nácviky, pro každou jednotku.

Neméně důležitou podmínkou rychlého vyvedení vojsk z posádek je účelné uložení materiálu k pohotovému výjezdu a vývozu ze skladů. Nejde pouze o rozdělení materiálu na vozidla a o vyčlenění nezbytných sil a prostředků k jeho naložení, ale kromě toho o stanovení pořadí jeho vývozu podle důležitosti i z hlediska potřeb zabezpečení bojové činnosti. Zásad

ou by mělo být: Jako první vyvážet vždy materiál pro rozvinutí mobilizačních pracovišť, municí a PHM.

Významnou úlohu při zabezpečování vysoké úrovně bojové pohotovosti mají nácviky uvádění vojsk do bojové pohotovosti. Kvality a efektu nácviků můžeme dosáhnout především cílevědomou přípravou, pravidelností a vysokou úrovní jejich metodického řízení. Současně požadavky, kladené na zabezpečení bojové pohotovosti v útvech a jednotkách, vedou velitele a štáby k zamyšlení nad otázkou, jakými nejúčelnějšími formami můžeme procvičovat uvádění vojsk do bojové pohotovosti ve složitých podmínkách nenadálého napadení a hromadného použití jaderných zbraní nepřítelem. S touto problematikou souvisí nezbytnost náročně procvičovat plnění opatření zabezpečení bojové činnosti v místech stálé dislokace, při výjezdu z kasáren, ve shromaždištích, při přesunech a v prostorech soustředění. Zvláštní pozornost zaujímá obrana velitelských stanovišť.

Opotření, přijímaná v ozbrojených silách NATO a možnosti těchto sil, nás vedou k tomu, abychom význam bojové pohotovosti nepodceňovali a právě naopak, abychom usilovali o neustálé zvyšování teoretických i praktických znalostí zásad v této oblasti a důsledně rozpracovávali zásady bojové pohotovosti na konkrétní podmínky útvarů a náročně je realizovali v praktické činnosti vojsk.

Neustálou pozornost musíme věnovat odstranění nedostatků a chybám, které vznikají při realizaci nových zásad bojové pohotovosti u vojsk, učit se na nich a nepřipouštět, aby se znovu opakovaly. V pozadí každého nedostatku a problému stojí vždy určité konkrétní příčiny. Jestliže tyto příčiny zjistíme, jsme schopni je i odstranit. Znamená to v novém výcvikovém roce mnohem důrazněji a cílevědoměji mobilizovat zájem příslušníků ČSLA na zjišťování rezerv v bojové pohotovosti a vysvětlovat, že zvyšování bojové pohotovosti je v obecném zájmu celé naší armády a společnosti a že je v souladu s objektivním zákonem výstavby a obrany socialismu.